

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünneppnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Ciotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhöz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désel:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 60
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 1 kor.

Zanella rémülete.

Könyörgő sürgönye Wekerlehez.

Wekerle válasza sem méltatta.

A Zanella-párt kétségbe van esve. Érzi, belátja a bukását már most. **Főcsatlósai egymásután szöknek el a városból a vasárnapi szavazás elől.** A biztos bukásban nem akarnak osztozni Zanella Rikárral.

A valóságos halálfélelem pedig magán Zanella Rikárdon tört ki legjobban. Beszámolóiban publikumán végigtekintett s ez a látvány rémitette meg. Múltok voltak azokon s néhány csodálatosan vak szavazón kívül csupa olyan alakok, a kiknek még az általános szavazati jog behozatalakor sem lehetnek voksuk. Hová lett a népszerűség? Adjátok vissza légióimat! — kiáltott fel kétségbeesetten Fiume Cézárja — és futott a táviróhivatalba Zanella Rikárd.

Segítségért futott. Könyörgő telegramot küldött Wekerle Sándor miniszterelnökhöz Zanella Rikárd, hogy mivel a fiumei állami tisztviselők között ellene óriási agitáció folyik, legyen kegyes a miniszterelnök Gaál Tibor kormányzóhelyettes révén a fiumei állami tisztviselőkre „szelid nyomást” gyakorolni a végből, hogy Zanellát támogassák.

Wekerle Sándor miniszterelnök pedig, becsületesen tartva a kormány hivatalos kijelentését, mely szerint ez a kormány tiszteletben tartja a választópolgárság akaratának szabadságát, nem is felelt Zanella Rikárd könyörgő sürgönyére s eszé ágában sem volt Gaál kormányzóhelyettest a hivatali presszió alkalmazására utasítani.

Igy tanította meg maga a miniszterelnök Zanella Rikárdot arra, hogy a korrupciót termő hivatali presszióért nem illik folyamodnia olyan urnak, a ki szent esküvései s Deák-szállóbeli handabandázásai szerint egész életében a népjogok, polgárok szabadsága s a választás tisztasága mellett „küzdött.”

Olaszország háborús szándékai.
Keim vezérőrnagy a berlini Tag-ban cikket tesz közzé Olaszországnak Magyar-

ország-Ausztriához való viszonyáról. A tábornok cikkében kifejti, hogy a legutóbbi években politikai bizonyítékok mellett számos katonai bizonyíték is felmerül, amely arról tanuskodik, hogy Magyarország szándékai vannak Magyarország-Ausztria ellen. Így figyelemre méltó, hogy Olaszország most északeleti határai feé fordítja figyelmét, holott azeelőtt az északnyugati határ felé koncentráta minden erejét. A katonai bizonyítékok közül figyelmet érdemel az is, hogy az olasz kormány Mezzanoban tehát éppen Pólával szemben nagy tengeri kikötőt tervez. A cikk így végződik: Az bizonyos, hogy Németországnak Olaszország felé való barátságához Bécsen keresztül visz az út. Nekünk katonai tekintetben is ez a jelszavunk: Hűséget hűségért.

Az állami tisztviselők.

Az állami tisztviselők hazafias testülete legfőbb öre mindenkor az alkotmánynak, a törvényeknek biztosított jogoknak. A válságos korszakokban van leginkább próbára téve ereje, kitartása, becsülete. Nagy része is van a magyar állami tisztviselőknek abban, hogy a nemzet mert küzdeni ez utóbbi évek során elrabolt jogaiért. Az állami tisztviselők hazaszeretete lüktette meg a nemzet szívében, a vért, keltette fel benne a türelmetlen vágyat, hogy a még nem látott és nem élvezett, véren és eszen szerzett jogok — mert tapasztaltuk, hogy jogtalan is van: a felségjog — teljesen kivívhatta magának.

Ami dicsőség a nemzeti küzdelem alatt megszerzett: nagyrészt az állami tisztviselők dicsősége. Nem tagadjuk ezt, mert a nemzet általános diadalát csorbítanánk ezzel.

A fiumei állami tisztviselők elsőrendű érdemét vívtak ki eddig a nemzeti küzdelemben. Minden hazafias mozgalomnak kuforrása voltak s közöttük leginkább az államvasuti tisztviselők tüntek ki mindenkor elsősorban.

Bátor fellépésükkel olyankor, mikor a nemzet javaiért folyt a küzdelem, sohasem késedelmeskedtek. Akik örködni tudnak a szoroson vett saját jogaikra, azok meg tudják védeni azokat a jogokat is, mik az egész nemzet tulajdona. A nagy vasutas mozgalom Fiuméből indult ki. Önfeláldozás, kitartás jellemezte harcukat. Ez a tény pedig szilárdan tartja bennünk azt a meggyőződést, hogy mikor az egész nemzet jólléte és joga kivívása van soron, éppen olyan lelkesedéssel, éppen olyan őszinte becsületességgel fognak újból most s ha kell, akárhányszor

még ezután is a harc mezejére térni.

A fiumei állami tisztviselőkre fontos feladat hárul most. Ki kell tűzniök a nemzeti lobogót a magyar tengerpartra. Azzal az igaz meggyőződéssel, hogy *in hoc signo* — egyesülhet a magyarral minden idegen ajku honpolgár.

A magyar nemzet zászlaja eddig mindig a haza népe javáért, szabadságáért lengett. Soha sem azért hogy annak varázserejével idegen, szomszéd nemzeteket igázzon le. Sem időnk nem volt arra, sem szívünk. A nemzetiségek sokáig hagyták magukat félrevezettetni Ausztriától és más ellenségeinktől. A nemzeti zászlóban ellenséget láttak. Gyűlölték, ellenségül tekintették. Az idők fordulása azonban kiderítette a valóságot. Nem ellensége ez senkinek, csak annak egyedül, ki ellenséges arccal fordul felénk. De testvére a barátoknak, a honban és a honon kívül.

Bizton reméljük, hogy diadalra jut Kossuth Lajos zászlaja, a fiumei állami tisztviselők becsületes csapata élén. Az pedig, hogy akad közöttük egy-két áruló, ne pirítsa arcukat. Ephialtesek akadnak mindenütt. De a gázság nem győzhet; árulók még nem vittek állandó győzelemre semmilyen zászlót. A világ legnagyobb diadalait eddig a becsület szerezte meg, bármily erős harcot is kellett vívnia az önzők és becstelenség ellen.

A magyar állami tisztviselők előtt az a háromszinű lobogó fog meghajolni, melynek dicsőségéért ők küzdöttek legnagyobb lelkiismerettel.

Terrorizzato - terrorizzatore.

Riccardo Zanella è preso da indidibile terrore, tutta l'arte rabagasiana che gli merità l'ammirazione del buon sig. E. Manasteriotti, tutto il suo fariseismo, tutti i disperati conati di far apparire in lui lotta per un principio, aspirazione a contribuire alla patria grandezza, ciò ch'è invece angosciosa sollecitudine di assicurarsi un pezzo di pane, che l'onesto lavoro non potrebbe dargli, perchè nessun ciarlatano mai ha amato il lavoro, non giovano a nulla; ormai è provato in mille modi ciò ch'è egli, e gli onesti, che non sono ciechi per natura o per proposito, perchè infatuati, o perchè mossi da abilissime adulazioni del vilissimo e schifoso retille, gli onesti diciamo di ogni partito fuggono da lui.

E' inutile spostare la questione. Diciamo al pane al pane. Si è vero, il comitato che propugna e sostiene la candidatura dell'egregio Dr. Colomanno Ghyczy, un gentiluomo intelligente e colto, è com-

posto di persone che non hanno lo stesso ideale politico. E' una coalizione di onesti, che vogliono risparmiare a Fiume l'onta di essere rappresentata al Parlamento da un uomo indegno di così alto ufficio, un uomo a cui manca l'essenziale qualità per aspirare a tanto onore; l'onestà.

Oh! gridate indignato, ridicolo messere, eccitate gl'ingenui giovanotti ad atti di violenza, metteteli sulla via, in cui vi trovate voi, della delinquenza politica; fateli entusiasiti seguaci della dottrina che a riuscire nei propri intenti di egoismo e di ambizione a cui non si hanno pari le forze; ogni mezzo quale esso sia, è lecito, ma rimarrà sempre vero che voi non siete onesto, e perchè tale non avete diritto ad aspirare a tanto onore. Il signor Supilo può ben darvi attestato di uomo onesto, che in bocca sua acquista grande valore; ma è certo ch'egli o ha uno strano concetto dell'onestà, o, in mezzo a tante cose assennate e vere ha voluto darsi il capriccio di dire una menzogna.

Zanella, nauseabondo Rabagas, nel suo discorso di domenica in cui in tanti toni ha cantato sfacciatamente le sue lodi, in cui pure si presenta farisaicamente nella veste del povero martire, lamenta piagnucolando di essere oggetto di molti odi. Ma è naturale, caro Dulcamara, raccogliete i frutti della semente con tanta infame prodigalità sparsa; avete sempre, dappertutto, seminato l'odio, e odio raccogliete. Non siete onesto, ve lo possiamo dire noi; lo possono dire quanti si sono trovati in intimo contatto con voi, a cui avete malgrado la vostra abilità farisaica, rivelato tutta la sozzurra dell'anima vostra, dominata dall'orgoglio e dalla vigliaccheria, le guide uniche d'ogni vostra azione. Lo possono dire specialmente gl'impiegati della contabilità civica, lo possono dire alcuni alti impiegati del Magistrato, i quali tutti però voteranno per voi, perchè vi farebbero anche imperatore della China, purché siate da loro lontano. Non ci meraviglierebbe anzichè che ci diano una smentita, che sarebbe naturalmente spontanea, dettata da puro amore della verità; ma smentendo mentirebbero, lo possiamo ben affermare.

Il gran ciarlatano è terrorizzato dal pensiero che la vittoria sua non è punto sicura, e che il bell'emolemento per fare assai poco lavoro, e divertirsi gli va sfuggendo dalla mano che l'aveva così felicemente afferrato. Egli inviò un telegramma al presidente dei ministri Wekerle, in cui prostrandosi ai suoi piedi, lo supplica di aiuto, implora ch'egli vieti agli impiegati di agitare, di votare contro di lui. Ecco com'egli intende la libertà, libertà per lui ed i suoi; per gli altri schiavitù. Eppure quest'uomo ha seguaci che si vantano galantuomini, indipendenti, liberali sinceri. Vilissimo adulatore del po-

polo, lo lusinga ora in modo ributtante, per averlo ai suoi servigi. Capite, s'egli sarà deputato egli farà piovere a Fiume la manna celeste; per cui tutto si avrà quasi per nulla. Il popolo sarà il primo a godere i vantaggi grandiosi che deriveranno dalla sua elezione a deputato. E questo scrive sfacciatamente lui stesso. Ed egli stesso scrive che nessuno degli articoli che in questi giorni insudiciano la carta del fogliaccio, è suo; mentre li ha scritti tutti, diciamo tutti, lui. La sua smentita non vale uno zero, poichè egli è il più sfacciato mentitore, lo possiamo dire noi, che sappiamo di articoli scritti da lui, e ch'egli attribui ad altri, assicurando colla sua **parola d'onore** che non li aveva scritti.

Ecco l'uomo, il Baiardo, l'Achille dal tallone pur invulnerabile.

Wekerle che ha buon naso e che certo deve conoscerlo abbastanza bene, non gli ha nemmeno risposto. Ma se avesse a rispondere, risponderebbe che gli impiegati sono pur liberi cittadini, e come tali possono esercitare i loro diritti liberamente come tutti gli altri. Teoria che, quando gli faceva comodo, egli invocava a suo vantaggio; ma come sempre, egli solo deve godere i diritti e perchè gli altri li godano, ci deve essere il suo consenso. Il liberalone nauseante!

Ed ora ricorre ad un altro mezzo pur molto spesso usato; l'istigazione dei suoi feticci a terrorizzare gli elettori e noi, colle minacce e colle aggressioni. Lusinga adula vilissimamente i giovani e li esorta a fare giustizia sommaria, a linciare addirittura i suoi avversari. E nello stesso tempo, il cittadino onesto e liberale invoca contro noi i fulmini della procura del re. Oh! se questa ha coscienza della propria missione, dovrebbe s'entrarci, dinanzi a questo sfacciato eccitamento al delitto.

La dimostrazione di iersera è prova che la sua voce è stata ascoltata. Si vuole terrorizzare gli elettori, impedire che questa sera vadano a udire la parola del candidato quarantottino Dr. Ghyczy. Ma sono sforzi inutili; in quanto a noi almeno; poichè i suoi mandatori ci possono ingiuriare, aggredire, insanguinare la testa, ma noi continueremo a dire la verità.

Zanella dice non esser egli l'autore degli osceni articoli che il fogliaccio pubblica. Chi dunque li scrive? Se è un galantuomo si manifesti, impedisca che il grand'uomo sia calunniato. Ma che, siamo a Fiume; ci conosciamo. Lui solo può scrivere qui quegli articoli; è lo stile che lo rivela; quello stile che come Buffon dice, è l'uomo. Che trovasse ancora chi gli faccia scudo delle proprie spalle? Attendiamo e rideremo di cuore!

Az új idők.

— Telefonjelentések. —

Budapest, ápr. 26.

Tegnap a miniszterelnöki palotában minisztertanács volt, amelyen a miniszterelnök által a király elé terjesztendő többrendbeli fontos előterjesztés dolgában, továbbá a gazdasági kérdésekben az osztrák kormányval megindítandó tárgyalások időpontjára és a delegációk összehívására nézve történt megállapodás. Ugyanez alkalommal döntenek a még függőben levő főispáni állások némelyikének betöltésére nézve is.

Wekerle Sándor miniszterelnök délután utazott Bécsbe és az eddigi dispozió szerint két napig marad ott.

A hivatalos lapban megjelent hét főispáni kinevezés helyesléssel találkozott a politikai körökben. A még hivatalban lévő főispánok közül néhány ellen nagy ellenszenv uralkodik az illető vármegyében, a kormány azonban még azért nem tölthette be a helyüket, mivel a kiszemelt férfiakkal még nem fejezték be a tárgyalásokat, egyik-másik vármegyében pedig még nem találtak olyan alkalmas férfiut, akinek kinevezése minden jogos várakozást és a közérdeket is kielégíti. Az illető vármegyék közönségét a kormány valószínűleg azzal fogja megnyugtani, hogy a kifogásolt főispánokat addig is, míg helyük betölthető lesz, legközelebb fölmenti.

A politikai köröket most élénken foglalkoztatja az unjonozás kérdése is. Általában az a nézet, hogy azok az ifjak, akik tavaly a harmadik korosztályban voltak, most már nem állíthatók elő a sorozáson. A kormány, illetőleg a honvédelmi miniszter még nem foglalt állást ebben a kérdésben, de legközelebb provokálni fogják a honvédelmi miniszter nyilatkozatát.

Üres az államkassza.

Érdekes eset történt a budapesti büntető törvényszéknél. Egy Fetting Heéman nevű suhanc lopási ügyét tárgyalta Sárkány bíró tanácsa. Azzal volt vádolva a suhanc, hogy gazdája raktárából harminc egy zsák búzát ellopott. A tárgyalásra tanuként meg volt idézve egy ügynök is, a ki tanudjat követelt az elnökötől.

— A törvény szerint sem jár önnek tanudij. De meg különben *üres az államkassza*, felelte neki zajos derűtség közben az elnök. A bíróság a tolvaj suhancot három évi fegyházra ítélte.

Elmaradó kihallgatások.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tektntettel a nagy elfoglaltságára, a választások végéig nem tart kihallgatást. A többi miniszter audienciája is elmarad.

Delegációk és budget.

Délután minisztertanács volt, mely a delegációk egybehívásával és az országgyűlés s a delegációk elé terjesztendő budget önállósításánál követendő eljárással foglalkozott. Az országgyűlésnek tudvalevőleg az 1905. és 1906. évi költségvetést, a delegációnak pedig az ez évre szóló közös költségvetést kell elintéznie, hogy a törvényen kívüli állapotnak vége legyen, a mihez ezenfelül a Horvátországgal való pénzügyi egyezmény megújítása is szükséges.

Az új Ház munkarendje.

Május tizenkilencedikén ül össze tudvalevőleg a képviselőház, a melyre megalakulása után több sürgős dolog elintézése vár. Az alakulás négy-öt napos formalitásai után elsősorban hat, esetleg nyolc hónapos indennitást kér a kormány. Valószínű, hogy a költségvetési fölhatalmazással rövidesen, lehetséges, hogy egy nap alatt végez a Ház. Ezután az egyszerű ujoncjavaslatokkal végez az országgyűlés. Bizonyos, hogy itt vita lesz arról, hogy mi történjék az exlex állapotban sor alatt volt hadkötelesekkel, a kik az unjonozást megajánló törvény hiányában sor alá nem jöhettek. Erre az időre hívják a delegációkat, a melyeknek a legutóbbi két év közös költségeit kell letárgyalniok. A képviselőháznak sürgős dolga

lesz még a horvát pénzügyi kiegyezés elintézése. Az 1905. és 1906. évi költségvetés elintézése után legfőleg még egy-két kisebb javaslat kerülhet tárgyalásra, azután a Háznak hosszab nyári szünete lesz, a mely idő alatt a kormány az 1907. évi költségvetés állapítja meg. A nyári szünet valószínűleg szeptember közepéig tart.

Ghyczy Kálmán

programbeszède.

A 48-as és függetlenségi párt képviselőjelöltje, Dr. Ghyczy Kálmán, ma csütörtökön (április 26.) esti félkilenc órakor tartja meg a Deák-szállóban programbeszédét, melyre Fiume minden polgárát tisztelettel meghívja és szívesen látja

a Ghyczy-párt végrehajtó-bizottsága.

Vándor, állj meg!

— A fiumei Leonidász. —

Fiume, április 24.

A magyar tengermelléken, Fiumében igen erős választási harc folyik most az olaszok és a magyarok között. Helyesebben szólva: nem is az olaszok, hanem a Zanella-klikk és a fiumei közélet purifikációján dolgozó magyarság között. A mult cikluson tudvalevőleg Zanella Richárd volt városi főszámvévőt választották meg a fiumeiek képviselőül. Azóta azonban Zanella népszerűségének csilagzata egészen letűnt; vezetőszerpe ma már nincsen, Fiumében nem szeretik és csak az autonomisták egy töredéke tart ki mellette.

Ezért történt, hogy a fiumei hazafias olaszok és a magyarok ellenjelöltet kerestek és találtak is. Ghyczy Kálmán budapesti ügyvédet jelölték függetlenségi és 48-as programmal. Ő van egyedül hivatva arra — mondják a fiumeiek — hogy az egyetértést a polgárság között teljes mértékben helyreállítsa. Zanella az autonomisták magánjelöltje s megbuktatására már csak azért is törekednek, mert ő állandó gyűlölettel van a város magyar és horvát polgársága iránt.

Hogy a választási küzdelem már a tetőfokára hágott a magyar tengerparton, élénken illusztrálja az alábbi, klasszikus szövegű falragasz, melyet a város minden utcáján kiragasztottak ma délelőtt. Kacag is rajta magyar, olasz, horvát egyaránt. Így szól:

Vándor!

Állj meg e helyen és szent legyen e hely neked, mert e helyen

pofozta fel Milcsenics tengerészkapitány Zanella Richárdot,

mikor ez az ur épp magyar ellen bujtogató plakátot akart kiragasztani.

*

Zanellának tehetetlenül állanak az ellenpárt legujabb slágerével, mert a falragasz szövege nemcsak érdekes, hanem a mi fő: — igaz.

*

Igy írja le, bámulatos tájékozottsággal, a fiumei választási mozgalom *igaz célját* és képét Magyarországot legelterjedtebb politikai napilapja, a budapesti **A Nap**, Ugron Gábor híres közlőnye.

Altessa beszámolt.

— Saját tudósítónktól. —

A Deák-szálló nagytermében (elég lett volna a kicsi is) sajátos társaság verődött tegnap este össze, arra a hirre, hogy Zanella Rikárd, az altessa, leereszkedik nagy kegyesen a magyar választókhoz is, azzal, hogy magyar beszámolót is méltóztatik tartani. A 170—180 főnyi közönség gyér sorait Cink Lajos tanár rendezte ki diákjaiból, továbbá 15—20 tanítólányból. 4 vasuti pályamunkásból és el ne felejtjük a zsák foltját, Pázmány lovagból.

A *meg-Cinkezett Pázmánypárt*, bár az egész várost teleszórtta „Több magyar választó” aláírásu zöld papírra nyomott és természetesen zöld tartalmu kiáltványival, melyekben kétségbeesve könyörög a fiumei magyaroknak, hogy hallgassák meg Zanella Rikárdot, — nem birt semmiképp összehozni csak egy csekély töredékecske választópolgárt sem a nevezetes mutatóvára. Összesen 55—60 választót vitt el a kíváncsiság (s nem a „Több választó” zöldsége) meghallgatni Altessa magyar beszédét. A főbbi publikum Zanella rendes környezetéből, a múltból került ki. Hogy ezek mit kerestek ott, az is rögtön kiviláglik. Alig kérte föl ugyanis (természetesen) Pázmány lovag Altessát, hogy nyiljanak meg fenséges ajkai és zengedezzék a Zanella-féle magyarbarátságot; alig darálta el a „magyarbarát” jelölt mondokáját és alig fejezte be az egész farsangi utó-bohócestélyt Cink tanár, felajánlván öszinte loyaltással Altessának Fiumét és csaholván, mi nap elhunyt kutyája helyett, a Fiumei Hirlap ellen is valami dörgegelmet — megkezdődött a Zanella-párt kivonulása oda, a hová valók e gentlemanek: az utcára.

A múltok itt átvették birodalmukat. Felbujtva a Cink-Pázmány-Zanella „magyarbarát” trifoliumtól, bevették a vastag koponyájukba hamarosan észbejutó magyar helyek ablakait, abbassózták a magyart, **Abbasso ungherese! Abbasso porco ungherese!** hangzott mosdatlan szájukról Zanella Rikárd ismert csatakiáltása, **Abbasso Fiumei Erlap! Abbasso dottore Tóth!** — üvöltötték végig az utcákon, tüntettek a *Fiumei Hirlap* szerkesztősége, Dr. Tóth Elemér lakása s a Magyar Véndéglő előtt, ez utóbbinak ajtóüvegeit is bezuzván. És, hogy egészen hű krónikát adjunk Zanella ur tegnapi *magyarbarát bemutatkozásáról*, — végig-hosszig ordították az — *irredenta nótát*, a „Ne la patria di Rossetti non se parla che italian”-t, Zanella Rikárd marsát. Végül összegyűlt az ötven főnyi muló a Via Ciotta sarkán s ott — kiosztotta köztük a *hatosokat* (hja, nagyon szerény most az autonóm bugyilláris!) természetesen Pázmán doktor.

Ez a szánni való beteg ember, a kit épp e szerencsétlensége miatt állandóan szabadság ürügye alatt tart távol a hivatalból Dr. *Mencsik* miniszteri tanácsos. A háttérben pedig az öreg *Cink Lajos* kullógott, sajnos, most már vele egyformán közismert kutyája, vagy mint ő maga nevezte, lelkének job-bik fele nélkül, a kit tudvalevően minap temetett el s adott *gyászjelentést is e családi gyászról* tanárhoz nagyon illő méltósággal és kegyelettel.

Discorso-programma del candidato Colomanno Ghyczy.

Questa sera, giovedì 26 corr. alle 8 e mezzo, il candidato del partito quarantottino Dr. Colomanno Ghyczy esporrà nella sala maggiore dell'Hotel Deak il suo programma.

Invitiamo ed esortiamo gli appartenenti al partito dell'indipendenza e del 48 di recarsi numerosissimi ad udirlo, che ne trarranno argomento a grande fiducia nei sentimenti, nelle idee, nell'opera dell'uomo a cui Fiume vuole affidare il mandato di rappresentarla al Parlamento.

Il Comitato per la candidatura Ghyczy.

Sfacciataggine inaudita.

Da quanto si legge nel fogliaccio d'oggi, nel comizio di ieri la più indignante commedia che mai si sia veduta, Riccardo Zanella ebbe il muso rotto di pronunciare le seguenti parole:

„Io ho seguito la politica che fu sempre osservata dai fiumani: Vivere cioè in **fraterna armonia** cogli ungheresi in tempi sieno critici o felici; giacché solamente coll'accordo cogli ungheresi noi avremmo potuto difendere la nostra italianità, i nostri diritti autonomi dalle insidie dei croati“.

In verità, per quanto l'esperienza abbia insegnato a quale grado giunga la sfrontatezza di quello sciagurato che si chiama Riccardo Zanella, non si può persuadersi che egli sia potuto arrivare a così impronta temerità. Egli parla così a Fiume, testimone quotidiano delle sue geste, parla così agli ungheresi! e ungheresi gli hanno fatto eco!

Dinanzi a questo spettacolo di sconcio vigliaccheria del superuomo si prova quell'indignazione quel disprezzo che la bella lingua italiana non ha parola atta ad esprimere, fa d'uopo ricorrere a quella espressione onomatopeica e così significativa dei tedeschi: **Pfui!**

Sapete poi — oh questo poi è ameno — di che ha ora bisogno l'italianità di Fiume di difendersi? Dalle insidie dei croati. E questo disse il disgraziato che pochi giorni innanzi inneggiava alla pace e alla concordia stabilita fra gli italiani di Fiume, gli ungheresi ed i croati. Oggi i croati sono divenuti gli insidiatori dell'autonomia fiumana! Oh! continui, buon Supilo a proclamare uomo onesto il suo amico personale Zanella!

Nel comizio-commedia, si torna abusare del nome ai Kossuth, facendo credere che a lui preme la elezione del Zanella. Galantuomo e cavaliere, egli deve parlare come appare nel suo telegramma, ma quello non ha punto il significato di un desiderio neanche lontano che il Zanella sia eletto. Gli impegni presi gli fanno un dovere di parlare così. Altrimenti sarebbe un tradire il patto già stretto fra i partiti coalizzati!

E quel povero conte Tedoro Batthyany, come si troverà in quel giorno in cui il ricordo della sua leggerezza sconsiderata gli tornerà amarissimo. Gliene diamo garanzia; conosciamo l'uomo e prima o dopo si rivelerà anche a lui!

HIREK.

— **Figyelmeztetés.** Lapunk zártakor értesítenek, hogy az autonomisták néhány bérence verekedéssel s közbeszólásokkal akarja megzavarni Ghyczy 48-as jelölt ma esti programbeszédét. Reméljük, hogy a jelenlevő polgárság méltóságos magatartással és kellő erélyvel fogadja és méltányolja ezeket a kisérletezőket.

— **Meggyalázzák a magyar nemzetiszint!** A Zanella-párt bérelt emberei ma egész nap *sárral dobálták* a Ghyczy Kálmán *nemzetiszintü s magyar nyelvü plakátját*. A gyalázatos inzultus, mint a hogy ez már Zanelláéktól megszokott, *kizárólag a magyar nemzetiszinek és a magyar szöveg ellen szólt most is*, mert az olasznyelvü Ghyczy-plakátokat ugyane banditák nem bántották. Az autonóm rendőrség természetesen összetett kézzel sétált el szent nyelvünk és szent színeink gaz támadói mellett. Magyar polgárok, védjétek hát ti meg színeiteket és nyelveket az aljas merénylők ellen! — Most már láthatjátok, mennyire hihettek Zanella Rikárd tegnapi hazudozásainak az ő magyarbarátságáról. A szája magyarbarátságától ömleng, de tettei letépi a magyar plakátot és sarat dobnak a magyar nemzet színeire. Szavazatok hát csak erre a „barátotokra“!

— **Magyar tudós a Vezuvon.** Napolyból sürgönyzik nekünk, hogy Lóczy Lajos budapesti műegyetemi tanár, a kitünő magyar geológus s a magyar földtani intézet igazgatója, a vezuvi obszervatoriumhoz érkezett. Lóczy geológiai tanulmányokat fog tenni a Vezuvon a nagy erupció után, Matteui, az obszervatorium világhírű igazgatójával.

— **Öngyilkos hajóorvos.** Zárából sürgönyzik a Fiumei Hirlap-nak: Heinel főorvos, az „Árpád“ Adria-hajó orvosa, ma Sebenicoban agyonlőtte magát. Hír szerint a boldogtalan ember amerikai párba jaldozata.

— **A Fiumei Kávé-Pörköldé Részvény-Társaság** ma délelőtt 11 órakor tartotta az évi rendes közgyűlést a Fiumei Hitebank r. t. helyiségeiben. A közgyűlés egyhangulag elfogadta az igazgatóság javaslatát, megadta a felmentést az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak. A felügyelő bizottságba beválasztottak: Réti Gyula, Fleischer A. és Wirth M.

— **Benkő sorsjegye Bankó.** Az osztálysorsjáték keddi záróhúzásánál a 600.000 koronás jutalomdíjat a *Bankó-bank* (Budapest, Andrassy-ut 60) által nyolc nyolcdarabban eladott 3944. sz. sorsjegy szerencsés vevői nyerték. Csak néhány nap előtt ugyanott nyerték a 60.000 koronás, egy 15.000 és 10.000 koronás főnyereményt is. Igaznak bizonyult tehát a bank általános ismert jelszava, hogy *Benkő sorsjegye bankó!*

— **A reggeli lapok hírei.** A berlini *olasz nagykövet.* A kabinetek már meg egyeztek a berlini olasz nagyköveti állás betöltéséről. Az új nagykövet Szan-Giuliano lesz, a ki már többször adta bizonyosságát németbarát érzületének. — **Az angol királyi pár Milanóban.** Milánóból jelentik nekünk: Az itteni hatóságok azt az értesítést kapták, hogy az angol királyi pár április 29-én a kiállítás látogatására ide érkezik. A politikai helyzetnél fogva az olasz és az angol királyi pár találkozása nagy fontosságot tulajdonítanak. — **Halálos ítélet a szomszédban.** Triesztből jelentik nekünk: Az esküdtségi bíróság tegnap halálra ítélte Vitéz Antal és Tull Jánost, a kik a múlt évi december 16-án az országúton meggyil-

kozták Brassel Józsefet, a kívül életjáródékra szerződést kötöttek. Az áldozat feleségét, a ki bűnrészességgel volt vádolva, fölmentette a bíróság. — **Halál bucsuztatás közben.** Megrendítően szomorú véget ért, mint Fakról táviratozzák, Geyer Adám kántortanító. Eppen egy halottat temetett s alig mondotta el a bucsuztató beszédét, a mikor hirtelen rosszul lett s néhány pillanat múlva holtan esett össze. Halálát szélütés okozta. **San-Francisko pusztulása.** Londonból jelentik: Az Egyesült-Államokban eddig San-Francisko részére eddig hetven millió koronát gyűjtöttek. San-Franciskóban a legnagyobb energiával folytatják a takarítás munkáját. Az utcákból már eltakarították a romokat. A katonák dinamittal fölrobbantják az elpusztult házak falait, a melyek összeomlással fenyegetnek. A városi parkban és a réteken már hosszú sorokban állanak a fabarakkók, a melyekben sok ezer lakik. A városnak egy hétre való elesége van. Hatvan külön vonat eleséggel és orvosokkal utban van San-Francisko felé. Ezerre teszik a katasztrófa halottjainak számát, de azt hisszük, hogy többen is elvesztek. — **Negyedik férj, hatodik feleség.** Campton város anyakönyvvezetője előtt megjelent Tell Tolson William, hogy újra feleségül vegye első feleségét, a kívül husz esztendővel ezelőtt esküdt meg először. Tell Tolson William kevéssel az esküvő után elvált feleségétől s azóta még négy-szer nősült, de mindegyik feleségétől elvált. Most már hatodszor nősült és elvette első feleségét. Felesége szintén férjhez ment első válása után és pedig kétszer, úgy hogy most már negyedszer esküszik örök hűséget. — **Leánynevelődek tanulmányuton.** A honnani leánynevelőintézet harminc nevelődeke tanulmányi célból Fiuméba érkezett. A nevelődek tegnap megtekintették a Slavonia kivándorlóhajót, d. u. pedig Abbaziába rándultak. Ma és holnap a gyártelepeket és a Terzattót nézik meg. — **Elpusztult határ.** Szatmárt és vidékén óriási felhőszakadás volt, améy huszezer hold föld termését tökrötte és sok helyen fesszaggatta a vasúli töltéseket. — **Elsüllyedt naszád.** A jöveni öbölben a múlt éjjel elsüllyet egy marseillei naszád. A kapitány és tíz matróz a vízbe full. **Hármas gyilkosság szerelemföltésből.** Kosztin István jómódu gazda Szatmárt zzerlemföltésből meggyilkolta Tamás Tódort és két segítségére siető parasztlégynt. A gyilkost lefartóztatták.

Színház Zene, Művészet.

* **Zoraya.** A *boszorkány* előadásával művészi estélyt szerzett tegnap a magyar színtársulat. Irodalmi tekintetből el kell itélni e drámát és Sardou Victort, a szerzőt, mert e dráma rémregény s Zoraya kedvéért van írva. Ez az egyetlen szerep a drámában, melynek szolgálja a többiek. Végig viszi Zorayát az indulatok egész skáláján. Ennek a drámának az előadása éppen ezért vagy a teljes sikert, vagy a tökéletes sikertelenséget teremt meg. Oly csodálatos technikával van a szerep — és nem a darab — felépítve, hogy ha annak csak egy részét is rosszul játszó: romba dől az egész s minden további igyekezet feleslegessé válik.

Zoraya, a szenvedélyes mórno, a női érzelmek leghatalmasabbjain megkeresztül. A drámairó egy oly érzelmi skálát állított fel A *boszorkány*-ban, melynek minden egyes darabjából külön-külön egy-egy drámát lehetne alkotni. A maga előtt akadályt nem ismerő szerelem, a féltékenység, a bosszu, az önfeláldozás, a csalatkozás, a remény duzzasztó erőben nyilvánul meg s ami elsörendű érdem: pompásan egymásba olvadva, olyanira, hogy egy összhangot nem zavaró testté alakul ki.

Ez az oka, hogy vagy sikerül az egész szerep, vagy szánalmasá válik.

László Irén kezében sikerült. Talán elég is lenne ennyit mondani róla. Hisszen hangoztattuk, hogy vagy művészi lehet és teljes sikerül az előadás, vagy egy rom, mely annál szánalmasabb minél több darabra zuzott értékes részt lelünk benne.

Életerős drámai tehetségről adott *László Irén* újabb tanúságot, melynek azonban még sokat kell fejlődnie. Az indulatok finom árnyalatai még halványak benne s a hatást leginkább ott éri el, ahol a szenvedélynek el kell sodornia a korlátokat... Érzés és tudás: ez a művészet *László Irén*nek. Csak még némi mérséklet és beosztás.

Daróc Ilka és *Haraszt* Mici szintén nagy hatást értek el játékaikkal. Ha nem a *boszorkány*-ban van a szerepük, sokkal háládatosabb lenne. Művészetük — a darab konstrukciója révén — Zoraya egyéniségét aranyozta, — mi legyen az ő diadaluk is. *Széchy Sári* finoman játszotta Juana szerepét.

László Irén a második felvonás végén megérdemelt gyönyörű rózsacsokrot kapott.

Magyar színház.

Páros bérlet. Páros bérlet.

Ma este 8 órakor.

Bohémszerelem

Operette 3 felvonásban. Írtá: Paul Ferrier. Zenéjét szerző: Henri Hirschmann. Fordította: Heltay J.

Személyek:

Carolus	Virágh Ferenc
Paul d' Breteche	Sáfrány Vilmos
Gustave Colline	Hunfi Imre
Arsene	Csolnakosi Gyula
Marcel	Bejczy György
Alex. Schaunard	Hajagos Károly
Baptiste	Horváth József
Monetti	Somlár Zsiga
Rodolpho	Papir Sándor
Maurice	Földes Dezső
Tardivel	Cseh Ferenc
Jacques	Böszörményi Béla
Marcaret	Kallós József
Mimi	Sugár Jolán
Musette	Rédey Szidi
De La Bretéche	Havassy Szidi
Themie	Mezei Jolán
Francine	Albert Böske
Angele	Sinkó Gizzi
Sidonie	M. Gömöry Vilma
Denise	Csiky Ida

Holnap

Tavas

Operette 3 felvonásban.

* **Magyar Színkör.** Péntek este a már hirdetett *Tavas* kerül színre. *Mezey Jolán* a szobalány szerepében. Szombat *János vitéz* van újra kitűzve: *Iluskát Sugár Jolán*, a királyleányt *Rédey Szidi* primadonna, *Bagót Papir* fogja játszani.

Vasárnap d. u. a *Fecskek*, este *Selyembogár* népszimű dalokkal és táncokkal, kerül színre.

A *Gül Baba* operette diszleteit most alkalmazzák a színpadra s így e gyönyörű dalmű mihamarább színre kerül, háromszor egymásután. Gábor diákot felváltva *Sugár Jolán*, *Albert* és *Rédey*, *Leilát Rédey* és *Berczik* fogják játszani. *Mujkó cigány*, mindhárom estén *Virágh* kezében van. Ugyancsak e darabban lép fel először *Andorfi Iduska*, az igazgató leánya egy kis cigányleány szerepében, a ki hegedűn kíséri apjának, *Mujkónak* bucsu dalát. Ez a darab egyik legkedvesebb, legmeghatóbb jelenése s valószínűleg itt is, mint Pozsonyban nagy hatása lesz.

Szerkesztői üzenetek.

A **Magyar Tengerpart**-hoz címzett, titokban megjelenő vidéki „lap“-nak azt feleljük, hogy épp az általa elíratott ízlésünk tilalma folytán semmit sem felelünk neki. Valamiké nem vesz ő róla tudomást a fiumei közönség sem, legfeljebb annyit, hogy a Magyar Tengerpart-nak meg kell jelennie, hogy „belég“ gyanánt használhassa sürin váltakozó gazdája a *mindenkori* kormányok szubvenciójának nyugtájához.

— **József főherceg adlátusa meghalt.** Budapesti tudósítónk sürgönyzi: Forinyák Gyula lovassági tábornok, néhai József főherceg adlátusa, a főrendiház tagja, ma budavári lakásán, tíz napi haláltusa után, meghalt. József főherceg személyesen kondoleált a gyászoló családnál.

TÁVIRATOK.

A honvédelmi államtitkár.

Budapest, ápr. 26. A hivatalos lap legközelebbi száma fogja közölni *Bolgár* Ferencnek honvédelmi államtitkárrá leendő kinevezését. Ugyanakkor jelenik meg *Sélley* Sándor belügyi államtitkárnak, a darabont-kormány egyik hóhérvárnak, felmentése.

A hadsereg magyar levelezése.

Bécs, ápr. 26. A közös hadügyminiszterium rendeletet intézett a hadsereg magyarországi hadtestparancsnokságaihoz, melyben utasította őket, hogy a katonai hatóságok ezentúl magyar nyelvű nyomtatványokon tartoznak levelezni a magyar polgári hatóságokkal.

Agyonvert választók.

Budapest, ápr. 26. A nemzeti-ségi kerületekből mindenfelől választási erőszakoskodásokról érkezik hír. Az *oláhok* felbujtották a nemzetiségi agitátorok s a vad tömeg több helyütt véres verekedést kezdett, gyújt, rabol, sőt még *gyilkol* is. Két helyen már emberáldozata van a lázításnak. *Világos*-ról sürgönyzik ide, hogy *Gabányi Miklós* 48-as magyar jelölt ellen a kerület oláh népének egy részét annyira felbujtották az agitátorok, hogy az oláhok egy *Gabányi*-párti embert fényes nappal, a szolgabíró épülete előtt megrohantak, *agyonütöttek* s a halott szájába bedugták *Gabányi* választási tollát. — *Temesvárról* is jelentik, hogy a román nemzetiségi bujtogatók a vármegye összes kerületeiben óriási terrorizmust fejtenek ki. Az alispán intézkedett, hogy az összes kerületeket katonaság és csendőrség szállja meg és az izgató papokat, akik a választókat egyházi átokkal fenyegetik, azonnal tartóztassák le. — *Zsolnán* a függetlenségi párt jelöltje érdekében *Hock János* beszédet akart mondani, de a nemzetiségi agitátorok által felizgatott tömeg megakadályozta. — A *zorlenci* választókerületben, ahol *Graenzenstein* alkotmánypárti jelölttel *Petrovics* nemzetiségi jelölt áll szemben, a felbujtogató *románok* egy alkotmánypárti választót *agyonverték*. *Graenzenstein* zászlóit letépi és elégetik. — *Szászkabánynán* a felbujtott románok gyűjtogatnak. *Alexy György* dr. alkotmánypárti jelölt híveit kövekkel, botokkal és késekkel nyílt utcán megtámadják. A közbiztonság teljesen fel van dülva.

Nem lesz adóhalasztás.

Bécs, ápr. 26. Itt illetékes helyről vett értesülés alapján megcáfolják azt a hírt, mintha a magyar kormány az exlexes adóhátralékok lefizetésére 5 évi haladékot adna, részletfizetéssel.

Egy szép mattfa

ebédlő-szekrény és egy tremo tükörrel, sürgős elutazás miatt, **jutányos áron** eladó. Via Germania Mikulinics-ház II. em. balra. (Kaszárnya előtti új ház).

Leczke órákat

magyar, német és héberben alaposan oktat egy a pozsonyi nyilv. rabbi iskolát végzett **Rabbi jelölt**. Czime: GROSZ FÜLÖP. — (Postafiók 136).

Állást keres

egy 38 éves ember, kiszolgált tüzér, jó írással, bármilyen foglalkozást elfogad.

Cím a kiadóhivatalban.

HOTEL ERTL
ABBAZIA.

Első magyar szobafestő és mázólo
Altberger Ignác
Fiume

Corsia Deák 34 III. em.

Ajánlja magát mindennemű szobafestés, mázólas tapetázás és cimfelírásra **jutányos áron**, figyelmes kiszolgálás és szigorú pontosság.

ANTONIO GOŠTIŠA

Negozio commestibili, delicatissime e coloniali.

Esportazione di caffè e tè in pacchetti postali da 5 kil. franco di porto.

Piazza Zichy, No. 3.

Abbazia-Voloska.

Teljesen beburózott nyári lakás, három szoba, konyha, (ágynemű és konyhaberendezés) éléskamra, veranda és kert, olcsó áron **azonnal** kiadó. Ajánlatok kéretnek: *Voloska*, Villa Cornélia. I. emelet.

„MERKUR“ kávé

A legegészségesebb kávé-vegyíték.

Főügynök:
Deutsch Sándor
FIUME
Via Pomerio 9.

E. HÖNIG

STABILIMENTO CROMO-LITO-TIPOGRAFICO

Con grande Deposito di Carta

Via Ciotta 28. FIUME Telefono No. 319.

Eseguisce commissioni di qualsiasi lavoro si in Cromo-litografia che in

TIPOGRAFIA,

secondo i sistemi pui recenti.

Garantisce il perfezionamento del lavoro unendo a questo sollecitudine e mittezza dei prezzi.

Si distingue nelle specialità di Reclami Artistici di grande effetto, così pure per Preventivi, Prezzi correnti ecc. ecc.

DEPOSITO MOBILI

con grandi Magazzini

— DI —

NARCISO DUPLICAR

FIUME - Piazza delle Erbe N. 6 - FIUME.

Ricco assortimento Mobili lucidi opachi e in ferro nonché tappezzerie quadri, specchi, il tutto delle migliori fabbriche vienesi a prezzi di concorrenza inoltre avverte che i mobili della Fabbrica di Gorizia (Salcano) vendonsi a prezzi ribassati cioè per concorrenza e precisamente:

Armadi (borró) 4 cassetti con specchi	fl. 22.—
Armadi (borró) con fassse oppure semplici	fl. 20.—
Schinfonié 1 porta con cassetto	fl. 20.—
Schinfonié 2 porte con cassetto	fl. 25.—
Letti 1 persona	fl. 16.—
Letti 1 persona piedi torniti colonna	fl. 17.—
Letti 2 persone greca 2 specchi	fl. 21.—
Letti 2 persone piedi torniti colonna	fl. 24.—

nonchè altri mobili

Prezzi mai esistiti nella piazza di Fiume.

☛ Mobili per cucina in ricco assortimento. ☛

Restaurant „CIRKVENICA“ Vendegló
CIRKVENICA.

E' il ritrovo dei fiumani e da tutti coloro che desiderano trovare conforto cibi appetitosi, l'eccellente birra della fabbrica di Pilsen (fondata l'anno 1842) tratta dalla fonte migliore, servizio pronto, inappuntabile, e prezzi mitissimi.

Dev.mo
Gabriele Valjak.

A nagyközönség kedvenc nyaraló- és kiránduló helyén megnyitottam a „Cirkvenica“-hoz címzett vendéglőmet. Pontos és gyors kiszolgálás mellett jó ételeket és elsőrendű pilsdini sörökkel (alapított 1842-ben) szolgálók a közönségnek: Mérsékelt árakat biztosítottam.

Tisztelettel
Valjak Gábor.

Fentartott hely a Fiumében levő

„ALLA SALUTE“

gyógyszertár

részére; Dr. MIZZAN A.,

az „ADRIA“ palotával szemközt. — Telefon 385,

A gyógyszertár ajánlja magát minden orvosi rendelést azonnal és exakt elkészíteni. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek, stb. stb.